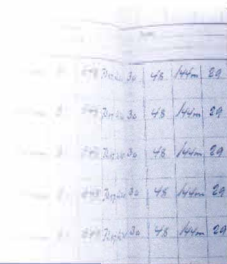

Værket ved Thorsbro før og nu

1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

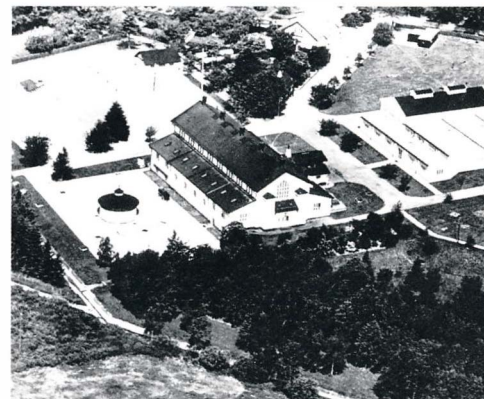
På en bar mark ved Lille Vejleå ligger i 1908 et stort maskinhus, samlebrøndsbygning og hanekammerbygning. Tæt på ligger nyopførte funktionærboliger. Maskinhuset ligner en italiensk kirkebygning, og man spejder efter kirketårnet. Det er der ikke. Der er ikke engang en høj skorsten. Det er der en særlig god grund til. Dette jubilæumsskrift handler om værket ved Thorsbro. Det er på flere måder en ganske særlig historie med mange facetter. 100 år er der gået siden Københavns Vandforsyning begyndte at pumpe vand ind til hovedstaden. Det var den 26. september 1908 allerede inden værket var helt færdigbygget.

Dermed var et nyt kapitel i Ishøj og Torslundes historie startet. Med etableringen af vandværket blev egnen en del af den voksende hovedstad på en helt ny måde. Hvor lokalbefolkningen tidligere som en del af Hedeboegnen havde afsat sine afgrøder på hovedstadens torve, og de unge piger arbejdede som ammer og tjenestepiger for byens borgerskab, så blev egnen nu en del af hovedstadens vækst til metropol med stigende befolkningstal, industrialisering, nye politiske organiseringer og nye måder at bo på.

Med godset Benzonsdal som nabo på Allévej, der hvor Thorsbro Mølle tidligere havde fungeret som kornmølle, anlagde man et nyt industrisamfund, Værket ved Thorsbro. Det førte nye måder at arbejde på med sig med banebrydende teknologi, og de ansatte kom også med nye tanker. Med anlæggelsen af Værket ved Thorsbro kom både en tjenestemandskultur og en fagforeningskultur til kommunen. Det har især været den sidste, der har haft indflydelse på Ishøj Kommunes politiske udvikling, da Socialdemokratiet i Ishøj blev grundlagt i 1911 på foranledning af brøndmesteren og en maskinist fra vandværket.

Thorsbro Vandværk er gennem årene blevet en del af Torslunde-Ishøj Kommunes lokale historie. Borgerne har forbundet værket med stolthed, men vandindvindingen har også været blevet forbundet med en vis skepsis. Med borerne sank vand-spejlet. Den tidligere så vandrige Lille Vejleå brusede ikke længere med det vand, som betjente de tre møller, der siden middelalderen havde ligget langs åen.

De nye borgere i kommunen inte-

Midt i fotografiet ses maskinhuset, til venstre samlebrøndsbygningen og bagved hanekammerbygningen med det store areal med reservoiret. Skråt bagved kan man se mesterboligerne. Den store 1. mesterbolig er ikke synlig, men den hører med til de bygninger, som blev opført i 1908. Den store bygning til højre i billedet er filterbygningen, som blev opført i 1922.

grerede sig på forskellige måder og skabte forskellige påvirkninger. Skolen i Torslunde måtte bl.a. også udvides.

Der bliver fortsat leveret vand til københavnernes, men gennem tiden har Københavns Vandforsyning foretaget visse ændringer og udvidelser. Værket blev tidligt udbygget bl.a. i 1922 med en filterbygning, og maskinerne er løbende blevet udskiftet. I 1985 holdt man op med at benytte maskinhuset. Der blev anlagt et elektrificeret værk, som blev betjent fra Lejre og Islevbro Vandværk og siden Regnemark. Der var bygget nye og nu meget mindre bygninger på Thorsbro til at håndtere det vand, som fortsat bliver indvundet fra borerne, filteret og samlet i et reservoir før det pumpes ind til København.

De gamle industribygninger var udtjente og Københavns Vandforsyning ønskede at nedrive maskinhuset. Det gik dog anderledes. Tidligere borgmester i Ishøj Kommune, Per Madsen, spillede en central rolle i sikringen af bygningerne for eftertiden. I perioden 1976 til 1990 var han formand for Storkøbenhavns Hyrevognsnevns. I dette udvalg sad også medlemmer af Borgerrepræsentationen i København, og de var medlemmer af Udvalget for Teknik og Miljø i Københavns Kommune. Allerede i

På den bare mark har det store maskinhus kunnet ses langvejs fra. Med den nationalromantiske byggestil har det været et fremmedartet byggeri på egnen.

Der blev foretaget mange prøveboringer forud for anlæggelsen af værket.

